

NAGRADE

Nagrada Vladimir Nazor za životno djelo na području kazališta: **Vladimir Gerić**

Kazališni veleznalac

Uprijevodima Shakespearea i Molièrea Gerić postiže lakoću, zvučnost, pokretljivost i prirodnost stiha unatoč strogim zakonitostima. Prijevodima Shakespearea na kajkavski napravio je pak kulturološki pothvat i pomaknuo granice

Vladimir Gerić prisutan je više od pola stoljeća u hrvatskom glumištu, samozatajno odan i predan kazalištu kao redatelj, pedagog, dramaturg i kazališni prevoditelj. Poštujući stilске posebnosti izvornika, no nadahnut i osobnim kazališnim iskustvom, prevodi s engleskog, francuskog, ruskog, slovenskog, njemačkog, poljskog, češkog, makedonskog i letonskog. Gerićev kazališni gen, njegovo poznavanje jezika i znatiželja kazališnog znalca potiču ga na istraživanje i brušenje jezika kako bi postigao što veću prirodnost i bolju izgovorljivost, jer prijevodi drama pripadaju prije svega kazalištu gdje u zajedništvu teksta s glumcem i publikom nalaze svoj istinski život.

Osobitost Gerićeve prevoditeljske metode jasno ćemo uočiti u njegovim prijevodima Shakespearea i Molièrea, gdje postiže lakoću, zvučnost, pokretljivost i prirodnost stiha unatoč strogim zakonitostima. Glumci će mu na tome biti naročito zahvalni.

Prijevodima Shakespearea na kajkavski jezik napravio je kulturološki pothvat, pomaknuo granice i provjerio mogu li se na kajkavskom igrati tzv. ozbiljni komadi te dokazao da i najumnije stvari jednako dobro zvuče na kajkavskom kao i na štokavskom jeziku.

Vladimir Gerić, redatelj i prevoditelj (Zagreb, 9. ožujka 1928.), u Zagrebu je maturirao

1947. Do 1953. studirao je jugoslavenske književnosti, ruski i francuski jezik, a od 1953. do 1957. režiju. U studentskim danima bio je jedan od utemeljitelja Maloga dramskoga studija na Trešnjevcu. Godine 1957. dolazi u varaždinsko Narodno kazalište August Cesarec, gdje je isprva slikar scenografije, scenograf, a potom i redatelj. Godine 1962-64. redatelj je na Radio Zagrebu, 1965-68. dramaturg i 1973-78. redatelj u zagrebačkom HNK.

Vladimir Gerić i ministar kulture mr. Božo Biškupić na dodjeli nagrada u Hrvatskom državnom arhivu, 19. lipnja 2010.

Istinski erudit, umjetnik istančanog senzibiliteta, trajno je obogatio hrvatsko glumište i hrvatsku kulturu i postao uzor i inspiracija kazališnim znalcima i zaljubljenicima.

Članovi Komisije za kazališnu umjetnost Odbora Nagrade
Vladimir Nazor:

Branka Cvitković (predsjednica), Goran Grgić, Nino Škrabe, Boris B. Hrovat, Georgij Paro, Sanja Nikčević, Petar Selem

Nagrada Vladimir Nazor za 2009. godinu na području kazališta: **Mladena Gavran**

Sama svoj ansambl

Mladena Gavran u najdubljoj točki same sebe, kao ishodištu kreativnog procesa, kreće hrabro na put istraživanja istine oko sebe i u sebi. Magičnom snagom vrsne karakterne glumice veže nas uz svoju umjetnost s jasnom porukom „Nije to sve, imam ja još mnogo toga reći“

Akademik Milan Moguš, ministar kulture mr. Božo Biškupić i glumica Mladena Gavran na dodjeli nagrada u HDA, 19. lipnja 2010.

Kad glumica odigra čak dvanaest različitih uloga u jednoj jedinoj predstavi, a to je majstorski učinila Mladena Gavran u monokomediji Mire Gavrana *Najluđa predstava na svijetu*, onda moramo znati da se radi o glumačkom umijeću iza kojeg стоји veliki rad i talent.

Suvereno vladajući scenom, nudeći obilno svu raskoš svog talenta i vještina brze transformacije, pokazujući nevjerojatnu glumačku energiju i kondiciju, Mladena Gavran nema iza sebe ansambl da je štiti, da joj pomaže, nema suigre s partnerima. Ona sve to čini

sama sa sobom. Ona je sama svoj ansambl. I to je ono što uzbuduje gledajući je kako se vješto prebacuje iz lica u lice, oštrim rezovima, ne ostavljući dojam da sve to čini samo jedna glumica. Ona u najdubljoj točki same sebe, kao ishodištu kreativnog procesa, kreće hrabro na put istraživanja istine oko sebe i u sebi.

Njezina glumačka kreacija potiče nas na razmišljanje o glumačkoj tajni koja ostaje neotkrivena, zagonetno se smiješći gledaocu koji odlazi, pamti i pita se. I upravo zbog te neotkrivene tajne njezina kreacija ostaje trajno zabilježena u nama. Magičnom snagom vrsne karakterne glumice veže nas uz svoju umjetnost s jasnom porukom „Nije to sve, imam ja još mnogo toga reći“.

Mladena Dervenkar-Gavran rođena je u Varaždinu. Srednju glazbenu školu (violina) pohadala je u rodnom gradu. Diplomirala je glumu 1988. godine na zagrebačkoj Akademiji dramskih umjetnosti.

Glumila je u varaždinskom HNK-u i bila njegovim članom jednu sezonu, potom u Teatru u gostima, Histrionima, Popularnom kazalištu Ive Serdara, Gradskom kazalištu Komedija, Epilog Teatru i u Teatru GAVRAN.

Od 1991. do 2005. godine bila je članicom ansambla Teatra ITD. S putujućim teatrima obišla je stotine gradova u Hrvatskoj i inozemstvu.

Članovi Komisije za kazališnu umjetnost Odbora Nagrade Vladimir Nazor:

Branka Cvitković (predsjednica), Goran Grgić, Nino Škrabe, Boris B. Hrovat, Georgij Paro, Sanja Nikčević, Petar Selem

Teatar Gavran, Zagreb: Miro Gavran, *Najluđa predstava na svijetu*, red. Mladena Gavran

Potpuno podređivanje liku

Svojim glumačkim senzibilitetom, potpuno se podredivši liku, Branka Cvitković traga za paralelnim senzibilitetom Varvare Petrovne, ona postaje Varvara Petrovna / Siniša Popović gradi svog Jourdaina tako da stalno otvara prostor za duhovitost i komičnost, a na kraju i za absurdnost

Roman Fjodora Mihajlovića Dostojevskog *Bjesovi* (1871-1872) insceniran na način Alberta Camusa već 1966. godine u HNK-u u Zagrebu, u današnjoj varijanti dramskoga sloga koristi i adaptaciju Camusova uratka iz pera Andrzeja Wajde iz 1971. godine A sve to da se modernitet romana *Bjesovi*, po nekima *najdostojevskijevskog*, očita na pozornici kao umjetnina glumačkoga poziva i ujedno uprizorenje autorova usklika: „Koliko ljudi i karaktera sam upoznao u zatvoru!“

U kotlu ljudskih sodbina nalazi se i ona Varvare Petrovne Stavrogine, majke časnika Stavrogina, hladnokrvnoga *jakog i despotskog* inspiratora spomenutog kotla u tumačenju **Branke Cvitković**. Dramatizacija nekog djela iz jednog roda u drugi, romana u kazališno djelo, predstavu, bez obzira koliko je uspješna, donosi ključne trenutke, niže scene, dok istančanu mrežu suodnosa likova gledatelju otkriva isključivo glumčeva komunikacija s predloškom. Težak glumački zadatak.

Branka Cvitković, snažna glumačka osobnost, umjetnica impresivne izražajnosti, hrabro se upustila u istraživanje svojega postojanja, svojega odnosa prema sinu Nikolaju Vsevolodoviču Stavroginu i prema Stjepanu Trofimoviču Vjerhovenskom, ključnim osobama svojega življenja. Snažnih, ali zapretanih osjećaja, ta žena poznaje i ljubav i plemenitost, i mržnju i prezir. Svojim glumačkim senzibilitetom, potpuno se podredivši liku, Branka Cvitković traga za paralelnim senzibilitetom Varvare Petrovne, ona postaje Varvara Petrovna.

Zvonimir Zorićić (Stjepan Trofimovič Vjerhovenski) i Branka Cvitković (Varvara Petrovna Stavroga); F. M. Dostojevski - A. Camus, *Bjesovi*, red. Janusz Kica, HNK u Zagrebu, 2010.

Siniša Popović kao Gospodin Jourdain; J. B. P. Molière - J. B. Lully, *Građanin Plemić*, red. Krešimir Dolenčić, HNK u Zagrebu, 2009.

Višeslojni Popovićev Jourdain

U zavidnoj vidovitosti njihova stvaralačkog genija i ujedno udruženog stvaranja teatra, velikani francuskoga kazališta sedamnaestoga stoljeća Molière i Lully iznašli su vrstu koju s pravom nazivaju komedijom-baletom a koju, kao dramaturšku cjelinu, čine gluma, ples i glazba. *Gradjanin plemić*, uz *Umišljenog bolesnika*, svakako vrh ovoga pozorničkog križanca, praizveden je sredinom listopada 1670. godine. U Hrvatskome narodnom kazalištu u Zagrebu *Gradjanin plemić* prvi put je izведен 1911. godine.

U današnjoj postavi ove francuske turquerije (türkerije) središnji lik Gospodina Jourdaina tumači **Siniša Popović** koji je svojom umjetničkom kreacijom u potpunosti dao jedan lik koji u početku razoružava svojom dobrohotnošću i simpatičnošću. Kroz predstavu pratimo tako razvoj njegova lika koji se na kraju pretvara u čovjeka opsjednutog silnom željom za uspinjanjem na društvenoj ljestvici po cijenu sukoba i u obitelji. Popovićev Jourdain tako nije više uobičajeni predstavnik komičnog karaktera, on je višeslojni lik koji u svoje ludilo uključuje sve oko sebe ne pitajući za cijenu. Uza sve to, Siniša Popović gradi svog Jourdaina tako da stalno otvara prostor za duhovitost i komičnost, a na kraju i za absurdnost, potvrđujući tezu kako svaki klasični tekst može itekako dobro komunicirati sa sadašnjosti.

Ocjjenjivački sud Nagrade
Mila Dimitrijević HNK u Zagrebu:
Ivka Dabetić, Nedjeljko Fabrio i
Durđa Škavić

Nagrade HNK Split Ivo Tijardović i Marko Fotez: Zoja Odak i Ante Čedo Martinić

U vrhu hrvatskog glumišta

U impozantnom glumačkom opusu Zoje Odak brojne su antologische glumačke kreacije

/ Ante Čedo Martinić ustrajava na Riječi kao temeljnome pokretaču kazališne iluzije

Nacionalna dramska prvakinja Zoja Odak, dobitnica nagrade Ivo Tijardović za umjetnička ostvarenja i ukupan doprinos HNK Split, na njegovu scenu stiže 1972. godine, da bi u međuvremenu, do ovosezonske predstave *Prije sna* Lade Kaštelan u režiji Ivice Boban – pred svojom splitskom publikom kreirala više od stotinu uloga. Kazališni će svijet iz opusa Zoje Odak ponajprije apostrofirati njezine kreacije antičkih junakinja (Euripidova Klitemnestra, Alkestida i Tenoja, Aristofanova Lizistrata kao i Mlada Antigona te Antigona iz *Antigone*, kraljice u *Tebi* Tončija Petrasova Marovića). O bogatstvu njezina opusa svjedoče i briljantne kreacije iz baštinske i suvremene hrvatske dramatike: od Držićeve Laure u *Dundu Maroju*, preko Melite u Krležinoj *Ledi*, do Kitty u Šnajderovoj drami *Kamov, smrtopis*, i uloge Mlade glumice opet u Šnajderovu *Hrvatskom Faustu*. Svjedočimo upravo impresivnome, nevjerojatno širokome dijapazonu dramskih lica iz svjetske dramatike koje je oblikovala: od renesansnih komičkih uloga u *Ribarskim svadama* Goldonija (Lucijeta, Ursula) i De Filippovoj *Šjori Fili*. Ostvarila se i kod apsurdista Ionesca: u *Igri od pomora* te kao Gospođa Smith u *Čelavoj pjevačici*, a nezaobilazne su i njezine uloge iz Čehova: Sofija Jegorovna iz *Drame bez naslova* te Irina Arkaidna iz *Galeba*.

Među antologiskim glumačkim kreacijama iz impozantnoga glumačkoga opusa Zoje Odak svakako treba izdvojiti uloge za koje je dobila najznačajnije kazališne nagrade unutar protekla tri i pol desetljeća: ulogom Truse u *Bljesku Zlatnoga zuba* Mate Matišića 1987. i u režiji Marina Carića osvaja Majsku nagradu Društva dramskih umjetnika Hrvatske. Na Sarajevskome MES-u nagrađena je Zlatnim lovrom vijencem za ulogu Klitemnestre u *Elektri* 1988, a za istu ulogu dobiva i prestižnu nagradu Dubravko Dujšin – svrstavši se upravo u toj sezoni u sam vrh hrvatskoga glumišta.

Zoja Odak kao Gospođa Smith; Eugene Ionesco, *Čelava pjevačica*, red. Aleksandar Ogarjov, HNK Split, 2007.

Ante Čedo Martinić kao Klaudije; William Shakespeare, *Hamlet*, red. Aleksandar Ogarjov, HNK Split, 2010.

Nagradu Marul na Marulićevim danima dobiva dva puta: 1994. za ulogu Melite u *Ledi* Miroslava Krleže i u režiji Želimira Oreškovića te za ulogu Laure Lenbach, opet kod Krleže, *U agoniji*.

Škola glume Čede Martinića

Unutar dvije kazališne sezone Hrvatskoga narodnog kazališta Split Ante Čedo Martinić ostvario je šest uloga: bio je Matičar u Beumarchaisovu *Seviljskome brijaju*, Muž u Kaštelankinu *Prije sna*, Enrique u Molliereovoj *Školi za žene*, Karl u Bartlettovu *Moje dijete*, Filip u Galceranovoj *Metodi* i Kralj u Shakespeareovu *Hamletu*.

Bienalnu nagradu naslova Marko Fotez za umjetničko ostvarenje u drami Ante Čedo Martinić, izuzev zbog poticanja njegovih blistavih glumačkih kreacija, dobiva i zbog značenja i bremenitosti imena velikoga kazališnog čovjeka Marka Foteza: osobe koja je od zaborava otrgnula zaboravljenu Držićevu komediju *Dundo Maroje* te je vrhunskom scenskom obradom vratila u naš kazališni život, osobe koja je osnivač Dubrovačkih ljetnih igara, osobe koja je prva za scenu priredila Marulićevu *Juditu*.

Kako interpretirati glumačko umijeće, kako ga „zaustaviti u trenutku“ i kako ostaviti dokaz o njegovu postojanju? Kako se u današnjem vremenu zalagati za opis glume koja ustrajava na Riječi kao temeljnome pokretaču kazališne iluzije te govoriti o glumcu govorniku i njegovoj funkciji u kazalištu? Kako dokazati da takvo stajalište nipošto ne ugrožava otvorenost prema novome u teatru? Štoviše, kako reći da je takvo stajalište potrebnije uvažavati

baš sada, više negoli ikad u povijesti hrvatskoga kazališta? U četiri riječi: Škola glume Čede Martinića.

Članovi Stručnog povjerenstva Nagrada HNK Split:
dr. sc. Joško Belamarić, Branka Brekalo, Almira Osmanović,
Maja Žarković i Dubravka Lampalov

Nagrada Fabijan Šovagović Društva hrvatskih filmskih redatelja: Ana Karić

Otmjena senzualnost

Na samom početku filmske karijere u filmu Pustolov pred vratima Ana Karić ostvaruje kompleksan lik mlade žene iz građanskih krugova koja zbog preintenzivnih ljubavnih doživljaja gubi razum. Već u to vrijeme potvrđuje nekoliko značajki koje će obilježiti njezin umjetnički opus – modernost, inteligenciju, otmjenu senzualnost i pritajenu erotičnost

Nagrada Fabijan Šovagović Društva hrvatskih filmskih redatelja za glumca ili glumicu čije je djelovanje ostavilo trag u povijesti hrvatskoga filma ove je godine pripala Ani Karić. Prenosimo obrazloženje nagrade u cijelosti:

Ana Karić pojavila se na filmu još kao studentica druge godine Kazališne akademije 1961. godine i to u cjelovečernjem prvjencu Ante Babaje, adaptaciji Andersenove bajke *Carevo novo ruho*, prikrivenoj kritici kulta ličnosti u komunističkom sustavu. Iste godine glumi glavnu ulogu u psihološkoj ljubavnoj drami s elementima fantastike *Pustolov pred vratima* Šime Šimatovića prema kazališnom komadu Milana Begovića. Na samom početku filmske karijere Ana Karić ostvaruje kompleksan lik mlade žene iz građanskih krugova koja zbog preintenzivnih ljubavnih doživljaja gubi razum. Već u to vrijeme potvrđuje nekoliko značajki koje će obilježiti njezin umjetnički opus – modernost, inteligenciju, otmjenu senzualnost i pritajenu erotičnost.

I bez obzira na to što je jednako uvjerljivo odigrala i uloge žena iz drugaćijih miljeva i oprečnih preokupacija, kad su u pitanju filmovi Ana Karić veličanstveni je primjer urbane, samostalne, samosvjesne žene, emancipirane i ponekad cinične. Ako posegnemo za genijalnim primjerima filmskog modernizma kao što su *Slučajni život* Ante Peterlića iz 1969. ili *Putovanje na mjesto nesreće* Zvonimira Berkovića iz 1971, nije teško ustvrditi da je za posebnost filmskog izraza velikim dijelom zaslužna upravo Ana Karić. Razočarana intelektualka pod pritiskom bračne krize ili neovisna činovnica željna zabave ali koja više nema iluzija i ne vjeruje slijepo ženski u idealnu ljubav, Ana Karić daje dušu fikcijskim svjetovima nastanjenima komplikiranim likovima koji izražavaju tiki prijezir prema konvencijama i dominantnim ideologijama. Fantastično uklopljena u vizualne doživljaje koji

Predsjednik Društva hrvatskih filmskih redatelja Arsen Anton Ostojić i Ana Karić u Areni

Ana Karić u Areni na 57. Festivalu igranog filma u Puli

snažno ocrtavaju ondašnji Zagreb, od Cvjetnog trga dok je na njemu raslo drveće do Jazavca, ili primjerice u današnje vrijeme nezamislivih atrakcija Zagrebačkog velesajma, Ana Karić osigurala je status nezaboravne filmske ikone neodvojive od urbane kulture.

Glumila je u dvadesetak filmova, spomenut ćemo samo neke od njih – *U sukobu* (1963, Jože Babić), *Radopolje* (Stole Janković, 1963), *Babje ljeto* (1971, Nikola Tanhofer), *Kuća* (1973, Bogdan Žižić), *Doktor Mladen* (1975, Midhat Mutapčić), *Živi bili pa vidjeli* (1979, Bruno Gamulin i Milivoj Puhlovski), *Tajna Nikole Tesle* (1980, Krsto Papić) i najrecentnije, *Ono sve što znaš o meni* (2005, Bobo Jelčić i Nataša Rajković). Ana Karić glumila je u šezdeset televizijskih drama i imala 2000 kazališnih nastupa. Godine 1995. predsjednik dr. Franjo Tuđman odlikovao ju je Ordenom Danice hrvatske s likom Marka Marulića. Godine 2007. Ani Karić dodijeljena je i Srebrna Plaketa Grada Zagreba, a 2008. dobila je Nagradu Grada Zagreba.